

**AZ IRAT ELEKTRONIKUS IRATRÓL
KÉSZÍTETT MÁSOLAT**

Az Alkotmánybíróság részére
1015, Budapest, Donáti u. 35-45.

Pesti Központi Kerületi Bíróság útján
ügyszám: 12.Szk.14.366/2020/4.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Hüttl Tivadar ügyvéd

[REDACTED]
[REDACTED] mint panaszos jogi képviselőjeként az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.Szk.14.366/2020/4. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mert a bírói döntés sérti a panaszosnak az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében garantált jogát a békés gyülekezéshez, valamint a IX. cikk (1) bekezdésében garantált jogát a véleménynyilvánítás szabadságához.

Indítványom alátámasztására az alábbiakat adom elő:

1. TÉNYÁLLÁS ÉS A MEGELŐZŐ ELJÁRÁS BEMUTATÁSA

Panaszos 2020. május 11. napján 17.05 órakor gépjárművével a Budapest, I. kerületi Clark Ádám térre vezetett abból a célból, hogy az ott meghirdetett "Nem hátrálunk" nevű gyűlésen véleménynyilvánítási céllal vegyen részt. A Facebook közösségi oldalon a kormányzat járványügyi intézkedéseivel szemben több alkalommal is autós tiltakozó eseményeket hirdettek meg 2020 áprilisában és májusában, amelyek célja az volt, hogy a résztvevők végig a gépjárműveikben maradván, a járványügyi előírásokat betartva, dudálással adjanak hangot véleményüknek.

Panaszos a helyszínre érkezve néhány kört tett meg a körforgalomban, miközben a többi résztvevővel együtt dudálással fejezte ki tiltakozását a kormány aktuális intézkedéseivel szemben. Panaszos gépjárművén elhelyezett egy molinót is, amelyen az alábbi felirat szerepelt: "Szolidaritást, emberséges válságkezelést". A helyszínen szolgálatot teljesítő rendőrök

A PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG Szabálysértési Csoportja	
ÜGYSZÁM	8.
KEZDŐIRATON:	
ÉRK.: 2021 -04- 15	
PÉLDÁNY:	FELZET:
MELLÉKLET:	KÖZTÖ:
ÜGYSZÁM	
UTÓIRATON:	

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/00936-0/2021	
Érkezett: 2021 ÁPR 23.	
Példány: 4	Kezelőiroda:
Melléklet: 16 db	lu

intézkedés alá vonták a résztvevőket, köztük panaszost is. A rendőri igazoltatás során panaszos megerősítette, hogy véleménynyilvánítás céljából érkezett az eseményre.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság I. kerületi Rendőrkapitánysága mint szabálysértési hatóság 2020. június 4-én meghallgatás nélkül hozott határozatában 150.000,- (százötvenezer) forint pénzbírsággal sújtotta panaszost a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) 224. § (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés miatt, valamint a 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) 4. § (1) bekezdésébe ütköző és a 7. § (1) bekezdése szerint minősülő veszélyhelyzetre meghatározott magatartási szabályok megszegése miatt.

Panaszos a döntést követően kérte a meghallgatását. A meghallgatást követően a szabálysértési hatóság a határozatát visszavonta, majd 2020. augusztus 19. napján új határozatot hozott, amely a meghallgatás nélkül hozott határozattal azonosan megállapította panaszos szabálysértési felelősségét és azonos összegű pénzbírsággal (150.000 forint) sújtotta.

Panaszos ezt követően határidőben kifogást nyújtott be a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Pesti Központi Kerületi Bírósághoz, amely kifogás nyomán született döntést támadja a jelen panasz. A bíróság végzését 2021. január 29-én tárgyaláson kívül hozta meg, panaszos a végzést 2021. február 15-én vette kézhez (kézbesítés időpontja). A bíróság nem fogadta el a panaszos által előterjesztett védekezést, megállapította a szabálysértési felelősségét a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt, a kiszabott 150.000 forint pénzbírságot mellőzte és panaszost figyelmeztetésben részesítette. A veszélyhelyzetre meghatározott magatartási szabályok megszegése miatt indult eljárást a bíróság megszüntette, mivel a jogalkotó nem rendelt szabálysértési szankciót a gyűlésen tartózkodás tilalma mint veszélyhelyzetre meghatározott magatartási szabály megszegésének esetére. Amíg ugyanis a 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése kimondta, hogy tilos gyűlés helyszínén tartózkodni, addig a 7. § (1) bekezdésének d) pontja kizárólag a rendezvényen való részvételt minősítette szabálysértésnek *(szabálysértést követ el, aki a rendezvény helyszínén meg nem engedett időpontban vagy meg nem engedett módon tartózkodik)*. A bíróság határozatában megállapította, hogy a gyűlés és a rendezvény eltérő fogalmak, panaszos pedig gyűlésen vett részt, ezért a fenti kormányrendelet értelmében cselekménye nem minősült a veszélyhelyzetre megállapított magatartási szabályok megszegése szabálysértésnek az elkövetés idejében.

Panaszos hangsúlyozza, hogy az eljárás során mindvégig alapjogi érvekkel alátámasztva érvelt amellyel, hogy az eljárás tárgyává tett cselekménye nem minősül szabálysértésnek, amiatt nem szankcionálható, mivel a békés gyülekezéshez, valamint szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jogaival élt. A bíróság egyetértett azzal, hogy panaszos gyűlésen vett részt, tekintettel arra, hogy a nyilvános esemény célja a kormánynak a veszélyhelyzet hatálya alatt hozott intézkedései miatti véleménynyilvánítás volt. Határozatában megállapította, hogy az esemény megfelelt a 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 2. § (1) bekezdése szerinti definíció kritériumainak, miszerint *gyűlés a legalább két személy részvételével közügyben való véleménynyilvánítás céljából tartott nyilvános összejövetel*.

A szabálysértési kifogásban panaszos hangsúlyozta, hogy a megállapított tényállás alapján az ügy alapját képező magatartás a gyülekezési jog, valamint a véleménynyilvánítási szabadság keretein belül értékelendő. Az Alaptörvény szerint az állam elsőrendű kötelezettsége, hogy az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben tartsa és védelmezze [I. cikk (1) bekezdés], a békés gyülekezéshez, valamint a szabad véleménynyilvánításhoz való jog pedig mindenkit megillető sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogok (VIII. és IX. cikk). Panaszos a fentiekén túl a véleménynyilvánítás szabadságát vizsgáló alapjogi, alkotmánybírói gyakorlattal is részletesen foglalkozott kifogásában. Panaszos részletesen kifejtette, hogy cselekménye azért sem tekinthető szabálysértésnek, mivel hiányoznak a társadalomra veszélyesség konjunktív feltételei. A bíróság azonban panaszos alapjogi érveire nem reagált érdemben, határozatában pusztán azt vizsgálta, hogy a véleménynyilvánítási céllal történő dudálás általánosságban véve alapjogi védelmet élvez-e, ám ebből nem vont le a panaszos szankcionálásának megengedhetőségére vonatkozó következtetést, az ő esetét, a konkrét ügy körülményeit figyelmen kívül hagyta.

2. AZ INDÍTVÁNYOZÁSI JOGOSULTSÁG ALÁTÁMASZTÁSA

2.1. Érintettség

Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy fordulhat az Alkotmánybírósághoz, feltéve, hogy az ügy érdemében hozott bírói döntés az Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

Az ügy az Abtv. 1. § a) pontja szerinti egyedi ügy, a panaszos pedig az Abtv. 27. § (2) bekezdés b) pontja értelmében az egyedi ügyben érintett természetes személy, akire vonatkozóan (Alaptörvényben biztosított jogát - békés gyülekezéshez való jog, véleménynyilvánítás szabadságához való jog - érintően) az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló szabálysértési eljárást lezáró, szabálysértési kifogás nyomán született bírósági döntés rendelkezést tartalmaz.

2.2. Jogorvoslatok kimerítése, a jogérvényesítési határidő megtartottsága

A Pesti Központi Kerületi Bíróság végzését panaszos 2021. február 15-én vette kézhez, amely ellen a Szabstv. 116. § (3) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek. Így a panaszos számára az alkotmányjogi panaszon kívül más jogorvoslati lehetőség már nem áll rendelkezésre, a jogérvényesítési határidőt pedig betartotta, alkotmányjogi panaszindítványát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt határidőben, a döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül benyújtotta.

2.3. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme

Az eljáró bíróság döntését a panaszos azon az alapon támadja, hogy az alaptörvény-ellenesen korlátozta az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében garantált, a békés gyülekezéshez való

jogát, valamint a IX. cikk (1) bekezdésében garantált véleménynyilvánítás szabadságához való jogát, amikor megállapította, hogy panaszos a véleménynyilvánítási szándékkal történt dudálással szabálysértést követett el, és ezért szankcióban részesítette.

3. A PANASZINDÍTVÁNY TARTALMI ALAPÚ BEFOGADHATÓSÁGÁNAK MEGALAPOZÁSA (az Abtv. 29. §-ában támasztott feltétel teljesülése)

Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság a panaszt akkor fogadja be, ha annak tárgya bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. A támadott bírói jogértelmezés olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű jogértelmezési kérdéseket vet fel, amelyek az alapjogsértőnek vélt bírói döntés érdemét érintik.

Jelen panasz alapjául szolgáló, szabálysértési kifogás nyomán indult eljárásban a bíróság arról döntött, hogy panaszos szabálysértést követett-e el azzal, hogy egy nyilvánosan meghirdetett tiltakozó eseményen a gépjárművéből történő dudálással adott hangot véleményének.

A bíróság a szabálysértési felelősséget megállapító döntését arra alapította, hogy a KRESZ 30. §-a szerint hangjelzést adni csak a személy és vagyonbiztonság megóvása, baleset megelőzése érdekében - közvetlen veszélyhelyzetben lehet. A bíróság előadta, hogy a vélemény nem csupán verbális eszközökkel fejezhető ki, azonban az feltétlenül szükséges, hogy a kívülálló észlelők számára értelmezhető legyen a hangjelzést adó járművezetők motivációja. A bíróság álláspontja szerint a helyszínen megjelenhettek olyan járművek, amelyek számára nem lehetett egyértelmű a dudálás oka, főleg annak fényében, hogy "a gyűlést egyéb külsőségek, pl. feliratozott molinók nem fémjelezték, kizárólag a közös gépjármű hangjelzés kapcsán lehetett egy véletlenül arra tartó, kívülálló személynek arra következtetni, hogy egy közös megnyilvánulásról van szó, annak a lényege, célja és motivációja nem lehet egyértelmű a Facebookon történt felhívásról nem értesülő ott tartózkodók számára". A bíróság szerint továbbá a nem balesetveszélyes helyzetben való hangjelzés félrevezető, hiszen egy véletlenül előforduló balesetveszélyes helyzetben nem tudja betölteni a figyelemfelhívó rendeltetését, s akár közlekedési baleset előidézője is lehet.

A bíróság tehát arra jutott, hogy a szóban forgó magatartás nem esik a gyülekezési jog, valamint a szabad véleménynyilvánítás alapjogának gyakorlása alá.

Ez felveti azt az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, hogy a véleménynyilvánítási szabadságra irányadó alkotmányos követelményekkel összeegyeztethető-e az olyan bírói döntés, amely alapján a gépjárműből történő dudálás szükségszerűen közlekedési szabálysértést valósít meg, ha arra nem balesetveszély elkerülése érdekében, figyelemfelhívásként, hanem közügyben történő véleménynyilvánításként kerül sor, egy olyan nyilvános tiltakozó eseményen, amelyen a rendőrség is jelen van. A kérdés különösen nagy jelentőséggel bír olyan helyzetekben, amikor a véleménynyilvánítás keretei lényegesen beszűkültek, a járvány okozta veszélyhelyzet miatt ugyanis a tiltakozni kívánó polgárok nem gyakorolhatják a szokásos módokon a békés gyülekezéshez való

alapvető jogukat, ezért felértékelődnek a véleménynyilvánítás olyan formái, amelyek járványügyi kockázatot nem hordoznak magukban.

Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatából következően [14/2019. (IV. 17.) AB határozat] szintén alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy a véleménynyilvánítási szabadság érvényre juttatásához szükséges-e, hogy a nyilvánosság ne csupán az adott cselekmény véleménynyilvánítási szándékával legyen tisztában, hanem ezen felül annak konkrét céljával, motivációjával is.

Az indítvány befogadhatósága következik továbbá az 1/2019. (II. 13.) AB határozat [21] bekezdésében foglaltakból, amely szerint: “E tekintetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az ügy az Alaptörvény IX. cikkében foglalt véleménynyilvánítás jogának hatályát és határait érintő alapvető alkotmányos jelentőségű kérdéseket vet föl. A bírói végzések alkotmányossági vizsgálata kapcsán vizsgálni kell ugyanis, hogy a szabálysértési eljárásban minősített cselekmény a szólásszabadság hatálya alatt áll-e, és ha igen, akkor fennálltak-e alkotmányos korlátozásának indokai. Ennek során az Alkotmánybíróságnak értelmeznie kell, hogy a garázdaság szabálysértési alakzata milyen alkotmányossági szempontok szerint korlátozhatja a szabad véleménynyilvánítást.” Jelen panasz a fentiekkel analógnak tekinthető azzal az eltéréssel, hogy a garázdaság szabálysértési tényállása helyett a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése, mint szabálysértési tényállás érintett. Ezen párhuzam is a befogadhatóságot erősítő érvek közé sorolandó, mert alapvető alkotmányjogi jelentősége van annak a kérdésnek, hogy a közlekedés biztonságára jelentett, legfeljebb elvont, hipotetikus veszély felülírhatja-e a demokrácia alapkövét jelentő véleménynyilvánítási és gyülekezési szabadság érvényesülését.

Az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésen túl a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség is kimutatható. A bíróság ugyanis a panasz alapjául szolgáló döntéstől különböző végkövetkeztetésre juthatott volna, amennyiben az Alaptörvénnyel összhangban értelmezi a véleménynyilvánítási szabadságra irányadó bírósági, alkotmánybírósági és nemzetközi bírósági gyakorlatot. Ezekből ugyanis kitűnik, hogy mely feltételek megléte szükséges ahhoz, hogy egy cselekmény az Alaptörvény által védett alapjog-gyakorlásnak minősüljön, pl. a véleménynyilvánítás szabadságának körébe tartozzon. A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy nem minősül alapjog-gyakorlásnak, ha kizárólag a közös gépjármű hangjelzés kapcsán lehet egy kívülálló személynek arra következtetni, hogy egy közös megnyilvánulásról van szó, és annak lényege, célja, motivációja nem egyértelmű a tiltakozásról nem értesülő emberek számára. Az 1/2019. (II. 13.) AB határozat szerint “jelentősége van annak, hogy a konkrét cselekmény mind a „véleménynyilvánító” személy szubjektív szándéka, mind *az objektív értékelés szerint - legalább hipotetikusán - a nyilvánosság előtt értelmezhető közlés-e*”. Mindebből azonban nem következik, hogy a véleménynyilvánítási jelleg egyértelműségén túl indokolt lenne azt is megkövetelni, hogy pontosan milyen közügyben és pontosan milyen tartalmú véleményt fogalmaz meg a véleménynyilvánító személy. Az alapügyben eljáró bíróság tehát egy olyan feltételhez kötötte a véleménynyilvánítási szabadság gyakorlását, ami sem az Alaptörvényből, sem pedig a vonatkozó alkotmányos gyakorlatból

nem következnek, miközben meg sem kísérelte alávetni a korlátozást az általános alapjogi tesztnek. Következésképpen a korlátozásra csak alaptörvény-ellenesen kerülhetett sor.

A panaszos jelen indítvánnyal nem kéri az Alkotmánybíróságtól a Pesti Központi Kerületi Bíróság döntésének felülmérlegelését. Éppen ellenkezőleg, arra kéri az Alkotmánybíróságot, hogy a bírósági döntést vesse össze az Alaptörvényből és az alkotmánybíróság gyakorlatból kiolvasható alapjogi sztenderdekkel, azokkal, amelyek alkalmazását a bíróság elmulasztotta.

4. A BÍRÓI DÖNTÉS ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGÉNEK ALÁTÁMASZTÁSA

4.1. A békés gyülekezéshez való jog alkotmányos védelme

Az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. Mind az Alkotmánybíróságnak, mind az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) töretlen gyakorlata szerint a békés demonstrációk a demokratikus véleménynyilvánítás elengedhetetlen eszközei, amelyek a plurális társadalmak békés és demokratikus közéletének virágzásához nélkülözhetetlenek. Az EJEB szerint „mindaddig, amíg a tüntetők nem követnek el erőszakos cselekményeket, az állam szerveinek türelmesnek kell lenniük a békés tiltakozásokkal szemben, különben az Egyezmény 11. cikke által garantált gyülekezési jogot megfosztanak minden lényeges tartalmától”. (Oya Ataman v. Turkey, no. 74552/01, 2006. december 5., 42.)

Panaszos elismeri, hogy a szabálysértési felelősség megállapításának alapjául szolgáló cselekmény elkövetési magatartását tanúsította. Nem baleset megelőzése érdekében, hanem véleménynyilvánítási célból használta gépjárműve hangjelzését, azonban mindezt azzal összefüggésben tette, hogy az Alaptörvényben biztosított alapvető jogával, a békés gyülekezés jogával éljen. A magyar alkotmánybírósági gyakorlat szerint „tekintettel arra, hogy a közterületek egyik rendeltetése tradicionálisan éppen az, hogy a nyilvánosság egyik legkézenfekvőbb, mindenki által hozzáférhető fórumai legyenek, ezért a közterületen tartandó rendezvények különösen erős alkotmányjogi védelemben részesülnek. (...) „a bíróságnak figyelemmel kell lennie arra, hogy az önkormányzati és állami tulajdonban lévő közterületek egyik rendeltetése tradicionálisan éppen az, hogy a nyilvánosság mindenki által hozzáférhető fórumai legyenek” (3/2013. (II. 14.) AB határozat).

A bíróság határozatában megjegyezte, hogy panaszos jogszerűen eleve nem is tartózkodhatott volna a kérdéses időben a Clark Ádám téri gyűlésen, hiszen a kormányrendelet értelmében gyűlés helyszínén tartózkodni tilos volt. Habár a gyülekezéstilalom valóban fennállt, és annak megsértését a helyszínen jelenlévő rendőrség szankcionálta is, jelen ügyben nem a gyűlés jogszerű vagy jogszerűtlen volta bír jelentőséggel. Az általános gyülekezési tilalomtól függetlenül megállapítható volt ugyanis, hogy panaszos egy gyűlésen vett részt, az emiatt indított szabálysértési eljárást pedig a bíróság megszüntette. Jelen panaszra okot adó eljárás

tárgya a közlekedési szabálysértés megítélése, amiben pedig irreleváns, hogy a helyszínen tartózkodás kérdését hogyan ítéli meg a bíróság. Éppen ellenkezőleg, a cselekmény megítélésénél az bír jelentőséggel, hogy panaszos a békés gyülekezéshez való alapjogát gyakorolta, így megállapítható, hogy cselekménye alapjogi védelmet élvezett.

4.2. A véleménynyilvánítási szabadság kitüntetett szerepe

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ezt a jogot az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében csak törvényi rendelkezés alapján, mások jogainak vagy alkotmányos érték védelmében, a szükségességi-arányossági szempontrendszernek megfelelően lehet korlátozni. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a demokratikus jogállamokban a véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van: nemcsak az egyéni önkifejezés, a személy szabad kibontakozásának és szellemi autonómiájának záloga, hanem egyúttal a demokratikus közvélemény és akaratképzés nélkülözhetetlen forrása is. A véleményszabadság tehát kettős igazolással bír: egyrészt a közéleti viták szabadságát biztosítja (instrumentális igazolás), másrészt pedig az egyéni önkifejezést (konstitutív igazolás). A demokratikus kormányzás és a politikai közélet ugyanis feltételezi a különféle vélemények akadálymentes közlésének, közölhetőségének és ütköztetésének szabadságát. [36/1994. (VI. 24.) AB hat.; 34/2004. (IX. 28.) AB határozat, 7/2014. (III. 7.) AB határozat]. „A véleménynyilvánítás szabadsága a kommunikációs jogok anyajoga. Ez a jogcsalád teszi lehetővé, hogy a polgár a politikai közösség részese lehessen, kifejezhesse a véleményét és részt vegyen a közéleti vitákban, ezért a véleménynyilvánítás szabadsága kitüntetett védelmet kell, hogy élvezzen egy demokratikus társadalomban.” [30/1992. (V. 26.) AB határozat].

A demokratikus társadalomban betöltött szerepe miatt a véleménynyilvánítás szabadságán belül a politikai véleménynyilvánítás határai tágabbak, mint más beszédé. „Fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan ítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak. A demokratikus jogállam állami és önkormányzati intézményeinek szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája, – még ha az becsületsértő értékítéletek formájában történik is –, a társadalom tagjainak, az állampolgároknak olyan alapvető alanyi joga, amely a demokrácia lényegi eleme.” [36/1994. (VI. 24.) AB határozat]. A politikai véleménynyilvánítás kiemelt védelmét biztosítja az Emberi Jogok Európai Bírósága is. Az EJEB értelmezése szerint a véleménynyilvánítás szabadsága a társadalom demokratikus fejlődésének egyik elengedhetetlen előfeltétele [Handyside kontra Egyesült Királyság, kérelem számra: 5493/72].

Panaszos nem csupán a véleménynyilvánításhoz való alapjogát gyakorolta a járműből történő dudálással, de azon belül is, mivel kormányzati intézkedések ellen tiltakozott, a kiemelten védett, közügyek megvitatásához kapcsolódó véleménynek adnak hangot. Ez utóbbi tevékenység az alapjogok hierarchiájában magasabb helyet foglal el, következésképpen kevésbé korlátozható, korlátozásának megengedhetősége szigorúbb mércék alapján ítélandó meg.

4.3. Az alapjogkorlátozás mibenléte

Az Alkotmánybíróság egy köztisztasági szabálysértéssel kapcsolatos ügyben a 14/2019. (IV. 17.) AB határozatában kifejtette, hogy “amennyiben egy cselekmény az Alaptörvény által védett alapjog-gyakorlásnak minősül (így pl. a véleménynyilvánítás szabadságának körébe esik), eleve kizárt annak társadalomra veszélyessége {lásd: 1/2019. (II. 13.) AB határozat, Indokolás [44]}.” Ennek megítéléshez az eljáró bírónak vizsgálnia kell, hogy az adott cselekmény a szólásszabadság által védett tevékenységek körébe tartozik-e. Az Alkotmánybíróság az 1/2019. (II. 13.) AB határozatában kiemelte, hogy egy tett véleménynyilvánításként kezelésének szükséges, de semmiképp sem elégséges feltétele, hogy a cselekményt elkövető a véleménye kifejezésének céljából cselekedjen – annak ellenére, hogy egy tett véleményszabadság oldaláról történő megítélése szempontjából a jogalkalmazónak elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy a cselekvőnek mi volt a célja, illetve motívuma a cselekvése során. A véleményszabadság alkalmazásához ugyanis az is szükséges, hogy a közlés választott formája objektív módon is alkalmasnak tekinthető eszköze, közvetítője legyen gondolatok közlésének {1/2019. (II. 13.) AB határozat, Indokolás [36]}.”

Panaszos cselekménye az alábbiakban kifejtettek szerint egyértelmű közéleti kommunikációs célt és üzenetet hordozott, ami a külvilág számára is felismerhető volt, így a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos védelme alatt áll, következtetésként az szabálysértésként nem büntetendő cselekmény.

Habár panaszos a szabálysértési eljárás során mindvégig elismerte, hogy a dudálással a szabálysértés törvényi tényállását megvalósította, azonban azt politikai véleménynyilvánítási célból tette, így cselekménye alapjog-gyakorlásnak minősült. A tényállásban megjelölt időben és helyszínen egy nyilvánosan meghirdetett “autós tüntetés” zajlott, ahol panaszossal együtt számos másik résztvevő is hasonló módon fejezte ki tiltakozását a kormányzat aktuális intézkedései ellen. A forgalom többi résztvevője vélelmezhetően szintén tisztában volt azzal, hogy a dudálók nem baleset megelőzése érdekében működtetik a gépjármű hangjelzését, hanem véleményüknek adnak hangot. A tényállásban megjelölt időben a “dudálós tüntetések” már közismertek voltak a sajtóból, valamint a Facebook közösségi oldalról: 2020 áprilisában és májusában ugyanis összesen 5 alkalommal kerültek megrendezésre a tiltakozó események, azonos helyszínen (a Budapest I. kerületi Clark Ádám téren), illetve azonos időpontokban (hétfőnként 17 és 18 óra között). Az események célja is minden alkalommal azonos volt: tiltakozás a kormányzat járványügyi intézkedései, többek között a kórházi ágykiürítések ellen. Panaszos május 11-én, időrendben a negyedik autós tiltakozáson vett részt, maga is a Facebook-ról szerevezve tudomást az eseményről. Még ha voltak is a helyszínen olyan gyalogosok, illetve járművezetők, akik nem értesültek előzetesen a tiltakozásról, vagy annak pontos céljáról, azonban az ő esetükben is objektív értékelés szerint felismerhető volt, hogy a csoportos, összehangolt dudálás nem balesetveszély megfékezése érdekében, hanem valamilyen véleménynyilvánítási szándékból történik. Kétségek nélkül erre utalt panaszos molinója is, amelyen a “*Szolidaritást, emberséges válságkezelést*” felirat állt. Szintén fontos tényező, hogy a helyszínen a rendőrség is jelen volt, akiknek a gyűlés biztosítására vonatkozó

kötelezettsége révén panaszos számíthatott arra, hogy cselekménye nem korszabállyértésnek, hanem a szabad véleménynyilvánítási jog gyakorlásának fog minősülni.

Panaszos cselekményének alapjogi vizsgálata során fontos szempont, hogy a tényállásban megjelölt időben érvényben lévő veszélyhelyzet miatt eleve korlátozott volt a politikai véleménynyilvánítás szabadsága - ti. járványügyi megfontolásból a jogalkotó jelentősen szűkítette a köztéri, véleménynyilvánítási célból tartható gyűlések kereteit. Ilyen helyzetben a hatóságoknak éppen, hogy szélesebb körben kell biztosítaniuk azokat a társadalomra és mások egészségére veszélytelen eszközöket, amelyekkel élhetnek azok a polgárok, akik a járványveszély idején is felelősen, a járvány kockázatait is figyelembe véve kívántak véleményt nyilvánítani.

A bírói döntés alaptörvény-ellenessége tehát abban áll, hogy panaszos alapjogi érveit nem vette figyelembe, annak ellenére szankcionált egy cselekményt, hogy az alapjogi védelmet élvezett, miközben meg sem kísérelte alávetni a korlátozást az általános alapjogi testnek. Következésképpen a korlátozásra csak alaptörvény-ellenesen kerülhetett sor.

5. AZ INDÍTVÁNY

A Panaszos a fentiekben kifejtettek alapján kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg az indítvánnyal támadott bírósági végzés alaptörvény-ellenességét, és a döntést semmisítse meg.

Budapest,
Tisztelettel:

 képviselőjében
dr. Hüttl Tivadar ügyvéd

Melléklet:

1. Ügyvédi meghatalmazás